

CEP NYHEDSBREV

NYHEDSBREV NR. 4 2010, DECEMBER

Morten Kjærum besøger CEP

Center for Europæisk Politik inviterede den 28. oktober til frokostmøde og efterfølgende forelæsning med Morten Kjærum, direktør for EU's Menneskerettighedsagentur (FRA).

Menneskerettighedsområdet har tidligere været præget af manglen på empirisk forskning. Derfor fokuserer EU's Menneskerettighedsagentur først og fremmest på at lave tilbundsgående undersøgelser, f.eks. om diskrimination af romaer i et omfang, som ikke tidligere er set. Samtidig lægges der stor vægt på, at analyserne ikke blot samler støv på hylderne, men derimod bruges aktivt i Agenturets rådgivningsfunktion.

Morten Kjærum, direktør for FRA

EU's Menneskerettighedsagentur har altså to fokusområder; både forskning og rådgivning, som ydes til såvel Kommissionen, Parlamentet som de enkelte medlemslande. Frokostmødet endte med en livlig, tværfaglig debat. Herunder en diskussion af, hvilken betydning det har, at Agenturet baserer nogle af sine undersøgelser og analyser på "oplevet" diskrimination, samt om Agenturets rådgivende karakter reelt kan flytte noget. En diskussion, som kastede lys over mulighederne og begrænsningerne ved et af EU's nye tiltag på menneskerettighedsområdet.

CEP studietur til Bruxelles

I midten af november tog fire forskere fra CEP og tyve kandidatstuderende til Bruxelles for at undersøge udviklingen i EU's institutioner ét år efter Lissabontraktaten

At opfange de nyeste impulser fra virkeligheden er en vigtig del af at udøve relevant og vedkommende forskning. Derfor arrangerede Center for Europæisk Politik i midten af november en studietur til Bruxelles med udgangspunkt i temaet "EU efter Lissabon". Formålet med turen var at give de studerende et unikt indblik i EU's maskinrum og derigennem give inspiration

til kommende EU-forskning. Første dag bød på møder med både embedsmænd og parlamentarikere i Europa-Parlamentet, mens dagen efter var afsat til møder med folk fra Kommissionens generaldirektorater og kabinetter, besøg på Den Danske Repræsentation og en fælles middag. Det tætpakkede program sluttede på tredjedagen efter diskussioner med interesseorganisationer og EU-eksperter, herunder Hans Martens, leder af EPC, og Ole Ryborg, journalist på Mandag Morgen.

NYESTE FORSKNING

Dorte S. Martinsen & Marlene Wind

har publiceret kapitlet "When National Courts go to Europe. Reluctant or active players in the integration process?", i H. Koch, K. Hagel Sørensen, U. Haltern & J. H.H. Weiler (red.) Europe: The New Legal Realism, København: Djøf.

Rebecca Adler-Nissen bidrager med kapitlet 'From Left to Right: The Transformation of Eurosceptic Discourses in Denmark', i *Debating Europe: The 2009 European Parliament Elections and Beyond* Red. Robert Harmsen and Joachim Schild, Berlin: Normos.

Martin Marcussen har sammen med Jarle Trondal og Frode Veggeland bidraget med kapitlet 'Is the Commission all that Different? : Reflections on Comparative International Bureaucracies'. I: *An Emergent European Executive Order*. Red. Jarle Trondal. Oxford: Oxford University Press, 2010. s. 109-125

PRISER OG FORSKNINGSLEGATER

Marlene Wind er blevet tildelt Columbus-prisen 2010 af Forlaget Columbus og Foreningen af Lærere i Samfundsfag. Som begrundelse for prisen nævnes Marlene Winds forskning og evne til at formidle diskussioner om EU på en interessant og forståelig måde. Med prisen følger et legat på 50.000 kr.

Dorte Martinsen har modtaget et legat fra Det Frie Forskningsråds forskerkarriereprogram 'Sapere Aude'. Bevillingen på 4,9 mio. kr. skal bruges til et forskningsprojekt, hvis formål er at undersøge den igangværende politiske proces samt efterfølgende implementering af grænseoverskridende sundhedsydelser i den Europæiske Union (EU)

CEP har samlet en række af instituttets bedste EU/Europa-specialer. Se <http://www.cep.polsci.ku.dk/publikationer/dokument/> for yderligere information.

FORSKERKLUMMEN: EU's handelspolitik

EU's handelspolitik er under forandring. Spørgsmålet er om Lissabontraktaten muliggør en offensiv fælleseuropæisk handelsstrategi?

Af Jens Ladefoged Mortensen, lektor, Institut for Statskundskab, KU.

Endelig lykkedes det for Obama at få en udenrigspolitisk sejr. Den 3. december blev en ny handelsaftale mellem USA og Sydkorea forhandlet færdig. Den blev straks solgt som '70.000 nye jobs' til det kriseramte USA. Faktisk fik EU en tilsvarende, men mindre omtalt, aftale i hus med sydkoreanerne allerede den

6. oktober. Aftalen gør hele 98,7% af varehandlen mellem EU og Sydkorea toldfri. Det vil fordoble samhandlen og sikre balance i handelsregnskabet. Det er offensivt krisediplomati som dette, der skal beskytte Europa mod kronisk arbejdsløshed og høj statsgæld. Handelskommissær de Gruth fik hurtigt oversat handelsaftalen til konkrete termer; aftalen giver et boost på €19,1 mia. til de kriseramte europæiske økonomier.

Det er en historisk aftale for EU. Det er den første væsentlige handelsaftale, der er blevet færdigforhandlet under den nye økonomiske verdensorden. Det bliver en benchmark-aftale for, hvilken type aftaler EU søger at få med fremtidens vækstmarkeder. Det er samtidig en kompleks aftale, som berører emner som markedsadgang for tjenesteydelser, investeringer på de asiatiske vækstmarkeder, åbenhed omkring offentlige indkøb, konkurrencepolitik og profilering af bæredygtig handel. Der er tale om emner, som har været blokerede i WTO i årevis. Måske er dødvandet ved at brydes?

Mest af alt er det en historisk aftale for EU-institutionerne. Det bliver nemlig den første aftale, der skal ratificeres efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse. Lissabontraktaten signalerer en ny æra i den fælles eksterne handelspolitik. Nice-traktatens artikel 113 er blevet omdøbt til 207. Bilaterale investeringsaftaler er nu medtaget under Europa-Kommissionens enekompetence som international forhandler (artikel 207(1)). Europa-Parlamentets voksende indflydelse er blevet formelt institutionaliseret under den almindelige lovgivningsprocedure (artikel 207(4)). Parlamentet skal nu godkende alle handels- og investeringsaftaler. Endeligt skal eksterne politiske relationer samordnes med den eksterne handelspolitik (artikel 205).

Gør artikel 207 det lettere for Europa at forfølge en ny, offensiv og eksport-orienteret vækststrategi? Nej – Parlamentet får, med visse begrænsninger, større indflydelse på det handelspolitiske område, og det kan skabe forvirring. Omvendt har Lissabontraktaten afklaret en række uklarheder fra tidligere traktater, ved f.eks. at ensarte beslutningsproceduren om tjenesteydelser og intellektuel ejendomsret. Derved står det klarere, hvad der fortsat kræver enstemmighed i Ministerrådet. Derudover medfører Lissabontraktaten ekstraarbejde for

Kommissionen. Den skal samordne over 1500 bilaterale investeringsaftaler under ét og sikre europæiske investeringer på udenlandske markeder bedst muligt.

Umuliggør Lissabontraktaten en proaktiv, offensiv handelsstrategi? Nej – der er fortsat en stærk kontinuitet i EU's handelspolitik. Visse kommentatorer frygter, at Parlamentets nye magtbeføjelser kan besværliggøre processen i en tid, hvor der skal træffes hurtige beslutninger. Parlamentet kan dog ikke definere indholdet af Kommissionens forhandlingsmandat. Parlamentet kommer derfor ikke til at sætte en ny dagsorden som sådan. Andre har udtalt frygt for, at handelspolitikken nu kommer helt udenfor medlemslandenes kontrol. Men der er egentlig blot tale om en kodificering af eksisterende praksis. National ratifikation af internationale handelsaftaler har været et gummistempel i årtier. Der hersker en stærk fællesforståelse om, at det er decideret irrationelt for et medlemsland at undergrave en færdigforhandlet aftale, og derved miste de store fordele, som det giver at tale med én stemme i det globale handelsspil.

Det bliver derimod interessant at følge, hvordan Parlamentet vil håndtere fremtidens kompromisser i krydsfeltet mellem globaliseringens vindere og tabere i Europa. Konkurrencedygtige firmaer vil presse på for åbenhed. Andre vil have mere beskyttelse. Det har Parlamentet aldrig håndteret før. Samtidig kan Parlamentet tænkes at ville profilere sig mere markant ved f.eks. at sætte fokus på menneskerettigheder eller bæredygtighed. Det kan skabe usikkerhed i det globale spil. Ligeledes kan den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender, Catherine Ashton, forventes at referere tydeligere til den fælles handelspolitik, der altid har været Unionens skarpeste udenrigspolitiske våben. Dette vil blive gjort for at skabe mere 'sammenhæng' og 'helhed' i EU's fremtidige udenrigspolitik. Derfor vil omverdenen fortsat være forvirret over, hvem i Europa, de skal diskutere de globale problemer med. Det får Lissabontraktaten ikke afklaret – tværtimod, fristes man til at tænke – om end aftalen med Sydkorea viser, at det er muligt for EU at forhandle med én stemme. Nu skal aftalen ratificeres, og det kan nemt vise sig at være en helt anden historie. Den efterhånden brogede skare af EU-beslutningstagere og -handelsdiplomater kan trøste sig med, at Obama har endnu større problemer med sit bagland.

Forskerklummen skrives på skift af forskerne på Center for Europæisk Politik. Klummen er ikke udtryk for en fælles CEP-holdning.

AKTIVITETER

Ben Rosamond tiltræder på CEP:

CEP er stolte af at kunne byde velkommen til Ben Rosamond, der pr. 1. januar 2011 tiltræder som EURECO-Professor på CEP. Han kommer fra en stilling som Professor i internationale studier ved Warwick Universitet og vil styrke centerets forskning om europæisk integration og globaliseringens indflydelse på EU. Se mere på; www.eureco.ku.dk

CEP-forskere forelæser på DR2:

DR2's programserie 'Danskernes Akademi' sætter fokus på EU. En række CEP-forskere deltager, og deres forelæsninger kan ses via CEP's hjemmeside <http://www.cep.polsci.ku.dk/>

EURECO-forelæsningsrække:

Flere forskere fra CEP forelæser ved forårets EURECO-forelæsningsrække. Se [eureco.ku.dk](http://www.eureco.ku.dk) i starten af det nye år for mere information.

CEP-arrangementer i 2011:

CEP er i fuld gang med at forberede næste års arrangementer. Klimakommissær Connie Hedegaard er inviteret til at tale om EU's rolle efter klimatopmødet i Cancun. Der planlægges et seminar om det kommende danske EU-formandskab og et seminar om den nye udenrigstjeneste i samarbejde med Center for Militære Studier (CMS). Følg med i de kommende arrangementer på CEP's hjemmeside <http://www.cep.polsci.ku.dk/>

CEP Studenternetværk:

I 2010 blev CEP Studenternetværk grundlagt. Studenternetværket er kommet flyvende fra start. Se www.cep.polsci.ku.dk for yderligere information og tilmelding til netværket.

CEP'S STYREGRUPPE

Marlene Wind, professor og centerleder
Caroline Grøn, adjunkt
Dorte Martinsen, lektor
Jens Ladefoged Mortensen, lektor
Martin Marcussen, professor
Morten Kelstrup, professor
Noel Parker, lektor
Peter Nedergaard, professor
Rebecca Adler-Nissen, adjunkt
Theresa Scavenius, ph.d.-studerende
Gry Midttun, forskningskoordinator

Find mange flere informationer på CEP's hjemmeside: www.cep.polsci.ku.dk

OM CEP NYHEDSBREV

Redaktør: Marlene Wind, mwi@ifs.ku.dk
Bidragsydere til denne udgave af nyhedsbrevet er Jens Ladefoged, Gry Midttun, Christina Bach Harboe og Fabrice Jacobsen.

Nyhedsbrevet udkommer mindst 4 gange årligt og giver de seneste opdateringer om Europaforskning og aktiviteter på Center for Europæisk Politik. Tilmeld/afmeld nyhedsbrevet med e-mail til : student.cep@gmail.com